

פרופ' גדעון רכבי - קורות חיים

דצמבר 2016

גדעון רכבי הוא המטולוג ואונקולוג של ילדים במרכז הרפואי "שיבא" ופרופסור להמטולוגיה באוניברסיטת תל אביב. הוא בעל תואר דוקטור לרפואה מאוניברסיטת תל אביב ותואר דוקטור לפילוסופיה ממכון ויצמן למדע. הוא התמחה והוסמך בשלושה תחומי התמחות רפואיים: רפואת ילדים, המטולוגיה והמטולוגיה-אונקולוגיה של ילדים.

רכבי מחזיק בקתדרת ג'רסי באונקולוגיה מטעם אוניברסיטת תל אביב, שימש ראש החוג להמטולוגיה בבית הספר לרפואה ע"ש סאקלר וראש המרכז לחקר הביולוגיה של הסרטן באוניברסיטת תל אביב. פרופ' רכבי הקים וניהל את המחלקה להמטולוגיה, אונקולוגיה והשתלת מח עצם בילדים בשיבא וייסד את מעון מריון ואלזל לרפואה תומכת והוספיס לילדים חולי סרטן. בשנת 2003 הקים את מרכז שיבא לחקר הסרטן ומשמש מנהלו.

תרומותיו המדעיות החשובות עוסקות בשני תחומים עיקריים. עבודותיו הדגימו לראשונה את תפקידם של אלמנטים גנטיים ניידים שהם חלק ניכר מגנום האדם בהפעלת גנים גורמי סרטן. ממצאי מחקריו, שזיהו לראשונה נדידת רצפים ניידים בגנום תאי יונקים, הולידו מחקר ענף על חשיבותם של אלמנטים אלו בבקרת ביטוי גנים. בעשור האחרון היו רכבי וחוקרי קבוצתו חלוצים בזיהוי תהליכי מודיפיקציה ועריכה ברצפי אר-אן-איי (RNA). הם זיהו שינויים, שאינם מקודדים בדי-אן-איי, ברצפי אר-אן-איי שליח של אלפי גנים. מחקריהם הראו שבאר-אן-איי של תאי אדם ויצורים רבים אחרים יש קידוד מורכב באמצעות מגוון גדול של "אותיות" (בסיסים), הרבה יותר מהקוד הגנטי הבסיסי והמוכר המורכב מארבע "אותיות". עבודתם של רכבי וחבריו הראתה של מודיפיקצית בסיסי האר-אן-איי תפקיד חשוב בבקרת תהליכי ביטוי גנים, הם חיוניים לתהליכי התמיינות ותפקוד, ושיבוש בהם קשור למחלות כמו סרטן ותהליכים מוחיים ניווניים.

פרופ' רכבי חבר באקדמיה האירופית לחקר הסרטן. ממצאי עבודתו פורסמו ביותר מ-400 מאמרים בכתבי עת מובילים, ומחקריו זיכו אותו בפרסים ובמענקי מחקר, בהם פרס קנדי, פרס אלקלס למדען מצטיין ברפואה ופרס למצוינות במחקר בתחום הרפואה והגנטיקה על שם בויטלר. פרופ' רכבי הוא חתן פרס א.מ.ת לשנת 2013.